De huisarts als second victim bij patiëntveiligheidsincidenten

Haio: NEYENS Laurens , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: BOCQUÉ Frank , DAENEN Marc , DUPONT Matthias , ENGELBEEN Thomas , THOOLEN Milly , VAN BOXEM Koen

Context: Onderzoek naar patiëntveiligheidsincidenten (PVI's) in België spitst zich vooral toe op de ziekenhuizen. In de eerstelijnszorg komen artsen met een grote variatie aan patiënten en morbiditeiten in contact en ligt de zorgorganisatie volledig in hun handen. Een PVI kan grote gevolgen hebben voor de arts en deze wordt een 'second victim' van het PVI. Het doel van deze studie was om de prevalentie van PVI's bij huisartsen en huisartsen in opleiding (HAIO's) in Vlaanderen te onderzoeken en de gevolgen ervan in kaart te brengen.

Onderzoeksvraag: In deze kwantitatieve studie zal worden onderzocht wat de prevalentie van PVI's is bij huisartsen in Vlaanderen, wat hun impact is en welke methoden er worden gebruikt om met een PVI om te gaan.

Methode: Een vragenlijst werd opgesteld en verstuurd naar 75 van de 79 huisartsenkringen in Vlaanderen, waarna ze verder naar de huisartsen werden verspreid. De studiedoelen bestonden uit de prevalentie van PVI's levenslang en de laatste 12 maanden, negatieve en positieve gevolgen en de nood naar ondersteunings- en hulpmaatregelen.

Resultaten: 153 huisartsen en HAIO's namen deel aan bevraging. 78 vragenlijsten werden geïncludeerd. 68 huisartsen (87,18%) waren tijdens hun volledige carrière betrokken bij een PVI. 54 huisartsen (69,23%) waren bij een PVI betrokken tijdens de laatste 12 maanden. De meest gerapporteerde symptomen waren hyperalertheid en verhoogde waakzaamheid (60; 88,24%), schuldgevoel (56; 82,35%), stress (54; 79,41%) en schaamte (51; 75,00%).

Conclusie: Door de meerderheid van de huisartsen en HAIO's werd een PVI gemeld in de volledige carrière en de laatste 12 maanden. Vaak ging het om een PVI met blijvende schade voor de patiënt of overlijden van de patiënt tot gevolg. Het PVI dat het meest was bijgebleven had veel negatieve gevolgen, waaronder enkele ernstige. Uit deze studie blijkt dat de impact van een PVI ook in de eerste lijn frequent is en veel gevolgen kan hebben.